

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/119/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912203276
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5912203276.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: PhDr. Q. O., nar. XX.XX.XXXX, B. XX, K. K., právne zastúpený JUDr. Milanom Ružbárskym, advokátom, so sídlom Z. XX, K., proti odporcovi: Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/XX, K. - Z., právne zastúpený JUDr. Broňou Pavelkovou, advokátkou, so sídlom V. X, K., v konaní o návrhu na ochranu práv spoluvlastníka, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 7C/44/2012-68 zo dňa 18. decembra 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť doručiť navrhovateľovi notársky overený komplexný, vecne a časovo súvisiaci súbor listín - zmlúv, príjmových a výdavkových dokladov účtovníctva, na základe ktorých sa realizuje finančné hospodárenie predmetu spoluvlastníctva - nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie L., Správy katastra Ružomberok, a to od októbra 2010 až do právoplatnosti rozsudku a následne priebežne a trvalo tieto listiny predkladať navrhovateľovi v mesačnej periodicite, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca.

Ďalej odporcovi uložil povinnosť strpieť spoločný výkon správy a hospodárenia s predmetom spoluvlastníctva - nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXXX pre katastrálne územie L., na základe dohody spoluvlastníkov alebo na základe rozhodnutia väčšiny počítanej podľa veľkosti podielov a zdržať sa všetkého, čím by obmedzil alebo poškodil práva druhého spoluvlastníka alebo zaťažil spoluvlastnícky podiel záložným právom, vecným bremenom alebo akýmkoľvek iným obmedzením.

Ďalej odporcovi uložil povinnosť odovzdať navrhovateľovi kľúče od nehnuteľností a umožniť mu nerušený vstup a užívanie nehnuteľností v súlade s rozhodnutím väčšiny, počítanej podľa veľkosti podielov zo dňa 22.11.2011, a to v mesiacoch február, apríl, jún, august, október a december tohto-ktorého kalendárneho roku.

Rozhodnutie o trovách konania ponechal na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Konštatoval, že konanie navrhovateľa vyplýva z jeho oprávnených nárokov tak, ako aj výkon spoluvlastníckych vzťahov a rovnako ako výkon všetkých občianskoprávných vzťahov nesmie odporovať zákonu, zasahovať do práv a povinností iných a byť v rozpore s dobrými mravmi. Navrhovateľ uniesol dôkazné bremeno a preukázal opodstatnenosť svojho návrhu. Na základe uvedených skutočností vyhodnotil celé dokazovanie a žalobnému návrhu vyhovel. Podľa § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodnutie o trovách konania ponechal na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V prvom rade namietal nepreskúmateľnosť a nejasnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že svoju obranu opieral o skutočnosti majúce oporu v dobrých mravoch, ktoré výrazne ovplyvňujú aj posúdenie práva uplatňovaného navrhovateľom. Okresný súd sa však jeho obranou nezaoberal a vychádzal len zo skutočností uvádzaných navrhovateľom. Namietal tiež nevykonateľnosť rozsudku vo výroku o povinnosti

predkladať tam uvádzané listiny navrhovateľovi. Uviedol, že nedisponuje žiadnymi zmluvami súvisiacimi s predmetom spoluvlastníctva, nevedie účtovníctvo a jediné doklady, ktoré má k dispozícii, boli predmetom žaloby pred Okresným súdom v Banskej Bystrici a s týmito sa oboznámil aj samotný navrhovateľ. Rovnako výrok, ktorým mu bola uložená povinnosť strpieť spoločný výkon správy a hospodárenia so spoločnosťou nehnuteľnosťou, označil za nekonkrétny a výrok, ktorým mu bola uložená povinnosť odovzdať navrhovateľovi kľúče je v rozpore s dobrými mravmi.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu poukazoval na jeho oneskorené podanie a navrhol jeho odmietnutie. V prípade preukázania včasnosti žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. a podľa odseku 2 tohto zákonného ustanovenia vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a ochranou proti takémuto uplatneniu.

Okrem iného, aj Európsky súd pre ľudské práva formuloval viaceré zásady odôvodnenia rozsudkov, z ktorých vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené, rozsah tejto povinnosti sa však môže meniť s ohľadom na povahu rozhodnutia a musí byť posudzovaný podľa okolností každého prípadu (H.c.Belgicko z 30. novembra 1987, Ruiz Torija a Hiro Blani C. Španielsko). Odôvodnenie pritom musí vyhovovať najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti, ktorá má svoje opodstatnenie nielen z hľadiska možného použitia opravného prostriedku, ale ako bolo uvedené, súvisí aj s postupom súdu z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie.

Zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudkov vyplývajú z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Jeho účelom je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku, zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov a ich konečné návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočnosti, ktoré mal preukázané a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení. Ak súd svoj skutkový a naň nadväzujúci právny záver v rozhodnutí riadne neodôvodní, jeho rozsudok nemožno považovať za preskúmateľný.

Po preskúmaní prejednávanej veci dospel odvolací súd k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa nezodpovedá ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a právu účastníkov na spravodlivé súdne konanie.

Napriek tomu, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je (čo do počtu strán) pomerne rozsiahle, jeho formálna a obsahová štruktúra je pomerne nejasná a nezrozumiteľná vo vzťahu tak ku skutkovým zisteniam, ako aj k právnym záverom vedúcim k vyhoveniu návrhu navrhovateľa. Spôsob a súslednosť formulácie celého odôvodnenia rozsudku nezodpovedá v každom smere pravidlám jasného vyjadrovania lexikálnym a štylistickým hľadiskám. Záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého je nárok navrhovateľa opodstatnený, vyvedený z vymenovaných dôkazov bez dôkladnej a jasnej analýzy jednotlivých súvislostí, je nielen nepresvedčivý, ale aj predčasný. Následný právny záver o splnení podmienok pre vyhovenie žalobného návrhu, bez vyloženia aplikovaných právnych predpisov vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam danej veci, je tiež nepresvedčivý a nepreskúmateľný.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ domáhal podaným žalobným návrhom viacerých nárokov. Okresný súd tejto žalobe vyhovel, dôvodnosť uplatnených nárokov však dostatočným spôsobom nevysvetlil. Obmedzil sa na skoro doslovný prepis zápisníc o pojednávaniach vykonaných v prvostupňovom konaní. Odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať stručné a výstižné prednesy účastníkov, ako aj ich konečné

návrhy. Samozrejme nie je vylúčená aj prípadná doslovná citácia ich vyjadrení v konaní, musí byť však jasné, z akého dôvodu tak súd urobil. V prejednávanej veci však nie je zjavné, z akého dôvodu prvostupňový súd citoval vyjadrenia účastníkov v rámci prvostupňového konania. Zároveň okresný súd ďalej citoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré na predmetnú vec aplikoval, avšak nie je zjavné, na ktorý z uplatnených nárokov aký právny predpis použil. Jeho právne úvahy sa obmedzili na konštatovanie opodstatnenosti návrhu navrhovateľa bez bližšieho vysvetlenia. V tejto súvislosti zároveň možno prisvedčiť odporcovi, že okresný súd sa nezaoberal jeho obranou namietajúcou uplatnený výkon práva navrhovateľom v rozpore s dobrými mravmi. Nepostačuje iba citácia ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje zákaz výkonu práv a povinností z občianskoprávných vzťahov, ktoré by boli v rozpore s dobrými mravmi.

Napokon sa možno stotožniť aj s námietkou odporcu spochybňujúcou možnosť vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Je potrebné, aby si súd ustálil, najmä pokiaľ ide o nárok navrhovateľa, aby odporca strpel spoločný výkon správy a hospodárenia s predmetom spoluvlastníctva a umožnil mu užívanie nehnuteľností, o výkon akých konkrétnych práv má ísť.

Pokiaľ sú účastníci spoluvlastníci nehnuteľností, ich práva a povinnosti týkajúce sa hospodárenia so spoločnou vecou upravuje ust. § 139 Občianskeho zákonníka. V prípade, že niektorý zo spoluvlastníkov nekoná v zmysle uzatvorenej dohody, je na mieste, aby sa ostatní spoluvlastníci domáhali výkonu týchto povinností súdnou cestou, avšak musí byť zjavné, o aké konkrétne povinnosti ide. Prípadne ak tento nárok nevyplýva zo spoluvlastníckeho vzťahu, je potrebné rovnako ustáliť, najmä z dostatočne zisteného skutkového stavu, v zmysle akého zákonného ustanovenia si navrhovateľ uvedený nárok uplatňuje.

Na záver považuje krajský súd za potrebné vyjadriť sa aj k námietke odporcu týkajúcej sa určitosť jeho povinnosti doručiť navrhovateľovi notársky overený súbor listín týkajúcich sa hospodárenia so spoločnou vecou. V tejto súvislosti možno upriamiť pozornosť prvostupňového súdu, či možno od odporcu žiadať, aby bol tento komplex listín notársky overený. Zároveň, pokiaľ ide o žalobu na podanie vyúčtovania hospodárenia so spoločnou vecou, nemožno prisvedčiť názoru odporcu, že by nebolo jasné, čoho sa navrhovateľ domáha a že by vadou bolo neoznačenie konkrétnych dokladov, ktoré slúžia na vyúčtovanie. Spoluvlastník má právo na informácie o hospodárení s jeho spoluvlastníckym podielom, zároveň aj právo na podanie vyúčtovania. V tomto prípade, pokiaľ sa týka vyúčtovania, možno vychádzať analogicky z ustanovení o príkaznej zmluve. Občiansky zákonník nemá výslovnú úpravu o tom, ako zaistiť spoluvlastníkovi, ktorý s vecou priamo nehospodári, aby sa mohol zoznámiť s dokladmi o hospodárení a s vyúčtovaním tohto hospodárenia. Podľa § 853 Občianskeho zákonníka sa potom občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú zvlášť upravené ani týmto, ani iným zákonom, riadia ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Za najbližšiu úpravu pri vybavovaní záležitostí týkajúcich sa správy spoluvlastníckeho podielu „vylúčeného“ spoluvlastníka možno považovať ustanovenie o príkaznej zmluve.

Príkaznou zmluvou sa zaväzuje príkazník, aby pre príkazcu obstaral nejakú vec alebo vykonal nejakú činnosť (§ 724 OZ). Medzi povinnosť z príkaznej zmluvy patrí aj povinnosť príkazníka podať príkazcovi na jeho žiadosť všetky správy o postupe plnenia príkazu a previesť na príkazcu všetok úžitok z vykonaného príkazu; pre vykonanie príkazu predloží príkazca vyúčtovanie (§ 727 OZ).

Na základe vyššie uvedeného možno vyvodiť povinnosť tých spoluvlastníkov, ktorí vykonávajú správu spoločnej veci, umožniť ostatným spoluvlastníkom, ktorí sa na správe nepodieľajú, zoznámiť sa s obsahom listín a záznamov týkajúcich sa spoločnej veci a predložiť im vyúčtovanie o hospodárení s touto vecou. Nemožno odopierať vlastníkovi, ktorý je obmedzený v hospodárení so svojím spoluvlastníckym podielom zákonnými kritériami, právo na informácie o jeho majetku a znevýhodňovať ho tak v postavení oproti iným vlastníkom. Aj v prípade, že spoluvlastník vykonáva správu spoločnej veci len fakticky bez súhlasu ďalších spoluvlastníkov, možno vyvodiť jeho povinnosť umožniť ostatným spoluvlastníkom, ktorí sa na tejto správe nepodieľajú, zoznámiť sa s obsahom listín a záznamov týkajúcich sa spoločnej veci a predložiť im vyúčtovanie o hospodárení s touto vecou. V tomto prípade by bolo použiteľné konanie bez príkazu podľa § 746 OZ.

Navrhovateľ tak teda má právo na to, aby mu bol predložený súbor listín týkajúcich sa hospodárenia s nehnuteľnosťou, ktoré komplexne, vecne a časovo súvisia. Avšak podmienkou pre úspech takejto žaloby je skutkové zistenie, že o predloženie takéhoto súboru požiadal odporcu, že tento mu nevyhovelo. Pre spôsob predloženia dokladov nemožno určiť presné vyčerpávajúce pravidlá, ale je vždy treba postupovať tak, aby bola umožnená účinná kontrola správnosti vyúčtovania.

Na základe uvedených skutočností preto krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní vec prvostupňový súd opätovne prejedná, riadne si ustáli, čoho sa navrhovateľ domáha tak, aby výrok prípadného rozhodnutia bol riadne vykonateľný. Za týmto účelom bude postupovať v zmysle § 43 O. s. p. a vyzve navrhovateľa na odstránenie väd (neurčitosti) podaného žalobného návrhu, na ktoré poukazoval odvolací súd vyššie. Následne vec prejedná a rozhodne, svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo zákonné náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 157 ods. 2 O. s. p. V novom rozhodnutí rozhodne o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie prípustné **n i e j e .**